

תפילה בעהירות - זה רצוי ?

מתוך רצון להודות לשבח ולבקש ממי שהכל שלו ובידו הכל.

ומבואר שלכתחילה החובה היא שלא תהא התפילה עליו כמשא בליבו, ולכן לא יאמרנה במהירות אלא בנחת, והעצה לכך היא לאסוף כל טרדותיו, ולהתפלל עליהם לפני המקום שבידו לפתור הכל.

ובספר חסידים הרבה להזהיר על דברים אלו :

כמו שהאריך באות מ"ו לבאר שכשהאדם נוטל ידיו או שמברך על הפירות או על המצוות השגורות בפי כל אדם, יכווין לבו להודות לבוראו שהפליא חסדו עמו ונתן לו את הפירות או הלחם ליהנות מהם וציווהו על המצוות, ולא יעשה כאדם העושה דבר במנהג ומוציא דברים מפיו בלא הגיון הלב, רק כמצות אנשים מלומדה, אלא אם נוטל ידיו לא יברך מפני החיוב בלבד, אלא מתוך כוונה להודות לו יתברך שמו על מה שנתן לנו מצוה זו בחסדו הגדול, וכן בשאר מצוות יחשוב שמודה לו ית"ש על טובו וחסדו הגדול שנתן לנו את מצוותיו, ולא יאמרם כחוב בעלמא לברך ברכה ח"ו. ותלמידי חכמים היודעים את השם, עליהם להיזהר בדבר יותר ויותר.

וכמש"כ באות שט"ו לפרש את הפסוק : "טוב מלא כף נחת, ממלא חפנים עמל ורעות רוח" - יותר טוב שיתפלל אדם בשבחו של הקב"ה מעט, ואותו מעט שלא ירוץ ולא ימהר בו. משבחות הרבה וימהר, וכמו שהלויים אומרים שירה ומושכים בהם.

ועלינו ללמוד משיר שלפני מלכי עולם שמושכים בהם, לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה - לא כל שכן? ובסימן קנ"ח: אם באת להללו ולשבחו - אין לעשות - אלא במשיכה בקול נעים ובקול רם, שהרי אם תדבר לפני מלך בשר ודם - לא ירוצו דבריך, ואם תשורר להנאתך - תמשוך בקולך, ואם כן איך תרוץ לפני מלך מלכי המלכים? עכ"ד בקיצור.

א. מתני' ברכות דף כח: רבי אליעזר אומר העושה תפלתו קבע אין תפלתו תחנונים - ובגמ' שם כט: מאי קבע? אמר רבי יעקב בר אידי אמר רבי אושעיא כל שתפלתו דומה עליו כמשוי ורבנן אמרי כל מי שאינו אומרה בלשון תחנונים.

ב. וכתב הב"י דגם לרבנן בעינן לכתחילה תרוויהו, דהיינו גם ניגון של תחנונים וגם שלא תהיה התפילה עליו כמשא בליבו, שלכן פסק הרמב"ם (פ"ד מהל' תפילה הלכה ט"ז) והטור וכן השו"ע (סי' צ"ח ס"ג) דלכתחילה בעינן תרוויהו, וכמבואר בביאור הגר"א.

ג. והאריכו האחרונים לבאר הא דבעינן לכתחילה תרוויהו, בלשון תחנונים - היינו שמדבר בנחת בקול בוכים כרש שמבקש רחמים על עצמו, ושלא תהא תפילתו דומה עליו כמשאוי - פירוש שלא יתפלל במרוצה כמי שמתפלל לפטור את עצמו מן החוב המוטל עליו, ואם תפילתו עליו כמשא, ואומרה במרוצה - לא יצא אלא בדיעבד, ומזה שתפילה במהירות יוצאים בה רק בדיעבד, מבואר שצריך גם חיצוניות שיתפלל במנגינה ואופן של 'תחנונים' וגם בפנימיות שיחפוץ ויחשוק לבקש מאת השי"ת כל צרכיו, ולכן יעשה כל מאמץ שלא תהיה תפילתו עליו כמשא, כמבואר ברמב"ם בטור ובשו"ע.

[יעויין ב'מאמר מרדכי' 'בגדי ישע' וא"ר].

ד. ועוד אמרו בברכות מ"ז. 'ת"ר אין עונין אמן חטופה ולא אמן קטופה, לא אמן יתומה ולא אמן קצרה, ולא יזרוק ברכה מתוך פיו' ופרש"י ז"ל: "ולא יזרוק ברכה מפיו- במהירות שדומה עליו כמשא אלא שחוק קבוע הוא לו" פירוש שנראה שהתפילה והברכות הינן עול ומשא שאין לו חפץ באמת להודות ולשבח, ואומרים רק כדי להתיר לו את האכילה ושתיה או קיום המצווה, ובאמת צריך שהברכה והתפילה יבואו

גם החזן וגם הקהל, גם במוסדות הלימודים וגם בבית, גם בישיבה וגם בכולל - כולנו ממתנינים זה לזה ומקדישים 2 שניות בין ברכה לברכה - לעניית אמן כהלכה!

לקבלת חומר ולשאלות ניתן לפנות למכון עניית אמן כהלכה:
aamen0548410100@gmail.com

נא צלם ופרסם גם אתה
בין מכריך וידיך

תפילה במהירות זה רצוי ?

”אין להתפלל במהירות,

לפי שגראה שהתפילה כמשא כבד עליו,

והוא מבקש להיפטור ממנו” !

**רצוי ונכון להתפלל
בנחת ובנעימות !**

זכור!

מקורות:

- ברכות כ"ט: העושה תפילתו קבע אין תפילתו תחנונים, דהיינו שלא יוצא ידי חובתו כמבואר בראשונים, לרבי אושעיא זה מי שתפילתו דומה עליו כמשאוי דלא יצא, ורבנן פליגי עליה וסברי דבזה יוצא י"ח בדיעבד. אבל לכתחילה אסור לכו"ע - רמב"ם בפ"ד הט"ז, וטושו"ע צ"ח, ג'; תר"י, ב"י, ב"ח, מאמ"ר א"ר ביאור הגר"א בגדי ישע ועוד רי"א.
- במהירות היינו 'דומה עליו כמשאוי' - מפורש ברש"י ברכות מ"ז. ד"ה 'ולא', ובב"ח בא"ר ובגדי ישע בסימן צ"ח לגבי תפילה, ובתשובת הרמב"ם מכוון ירושלים ח"א ל"ד - שדין תפילה וברכה במהירות כדברי תוכי ושוטה החוזרים אחר מילות בני"א.

לקבלת חומר ולשאלות ניתן לפנות למכון עניית אמן כהלכה:

גם החזן וגם הקהל, וכן בבית - כולנו מקדישים 2 שניות בין ברכה לברכה - לעניית אמן כהלכה!